

Lätimaa Gaisma eriinternaatkooli ja Võru Järve kooli õpilased üheskoos kokkamas.

Foto: ERAKOGU

Võru Järve kool: koos on kergem!

KOOSTÖÖ > Äsja lõppes Eesti-Läti piiriülese programmi raames Võru Järve kooli ja Gaisma eriinternaatkooli vaheline koostööprojekt „Easy together” („Koos on kergem”). Kaks aastat kestnud projekti eesmärk oli jagada Eesti ja Läti kooli kogemusi intellektipuudega noorte õpetamisel, nende arengutingimuste parandamisel ning ühiselt intellektipuudega noortele õppematerjalide komplekt välja töötada. Samuti võimaldas ühisprojekt õpetajatel, õpilastel ja nende vanematel osa saada mõlema riigi kultuurist.

Projekti raames toimusid õppereisid õpetajatele, õpilastele ja lastevanematele. 26.–29. oktoobrini 2009 viibisid Gaisma eriinternaatkooli õpetajad ja kasvatajad Võru Järve koolis. Eesmärk oli tutvuda hariduslike erivajadustega laste õppega Võru linnas ja maakonnas. Esimesel päeval korraldas Järve kooli projektimeeskond teabepäeva. Võru maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosalakonna juhataja Pille Liblik esines ettekandega teemal „Ülevaade haridusest ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppe võimalustest”. Direktor Reet Kangro rääkis Võru Järve kooli tegemistest 14 kooliaasta jooksul, andis ülevaate vaimupuudega inimese sotsiaalsest kaitsest Võrumaal ja kirjeldas meie kooli tulevikuvisioni. Võru Järve kooli pedagoogid Reeli Saar, Anu Kallas, Anne Morel ja Gaida Vassin tutvustasid lisa-aastatel olevate õpilaste jaoks valminud ainekavade õppesisu. Öhtu jätkus raamatumeeskonna liikmete omavahelise

aruteluga ühiselt väljaantava õppematerjali teemadel.

Järgnevatel päevadel külastati vaimupuudega inimeste päevakeskust Võrus ja Vana-Antsla kutsekeskkoolis toimetulekuõppel olevate õpilaste kogukonnas elamise võimalustest Põlvamaal Maarja külas ja tutvuti vaatamisväärsustega. Ühiste päevade sisse mahtus ka Poku-maa, Suure Munamäe, Fr. R. Kreuzwaldi majamuuseumi külastus ja palju muudki toredat.

Võru Järve kooli pedagoogide ja õpetaja abide vastukülaskäik Lätimaale toimus möödunud aasta 25.–27. oktoobrini. Gaisma eriinternaatkooli direktor Vita Felsberga tutvustas meile kooli õppekava, näitas ruume ning andis ülevaate kooli igapäevast tööst ja tegemistest. Gaisma koolis õpib 94 õpilast, kes kõik elavad nädala sees kooli internaadis.

Võru Järve kooli töötajatel oli võimalus külastada Jürmalas asuvat Vaivaru kooli, kus erivajadustega õpilased on integreeritud tavaklassidesse. Kooli kõrval asus samadel põhimõtetel töötav lasteaed. Kasulikku teavet pakkusid Vaivaru rehabilitatsioonikeskuse ja Siguldasa suva päevakeskuse Lootuse Tiivad külastused. Lisaks tõistele tegemistele jalutasime öhtuses Riia vanalinnas, käisime Turaida lossis ja imetlesime sügisest Lätimaad.

Koostööprojekti raames toimusid õpilastele ja nende vanematele samuti vastastikused õppereisid. Sõbrad Lätist olid meil külas eelmise

aasta maikuus. Gruppi kuulusid seitse Gaisma eriinternaatkooli õpilast, nende vanemad ja õpetajad-saatjad. Võrus veedetud päevade jooksul tutvusid lätlased nii koolielu kui ka ümbruskonnaga. Esimesel öhtul lustisid mõlema kooli õpilased Roosisaarel, mängiti sportmänge ja peeti piknikku. Järgmisel päeval toimusid koolimajas ühised kodunduse- ja käsitöötunnid. Rühmategevuste korraldamiseks olid mõlema kooli eripedagoogid enne välja töötanud tegevuste järjestuse piktogrammide abil, et kõik vajalik oleks eri keeltes kõnelevatele õpilastele üheselt mõistetav. Külaskäik tipnes ühise piduliku kevadkontserdiga. Õppereisil osalenud õpilaste vanemad said teavet erivajadustega õpilaste ja noorte sotsiaalse kaitse võrgustikust Võrumaal. Külastati Maarja küla Põlvamaal ja Nõnova küla Lasva vallas, kuhu on planeeritud rajada kogukonnas elamise võimalused Võrumaa täiskasvanud intellektipuudega noortele.

Kümne Võru Järve kooli õpilase ja neid saatvate vanemate ning õpetajate reis Lätimaale sai teoks käesoleva aasta maikuus. Meie kooli õpilased said osa Gaisma eriinternaatkooli mänguväljaku avamisest ja oma oskusi proovida erinevates ühistegevuste keskustes — puutöö, kokandus, muusika, meisterdamine, sport. Öhtu jätkus ühise diskoga. Gaisma kooli direktor Vita Felsberga tutvustas lastevanematele kooli ja selle õppekava, andis põhjaliku ülevaate Läti haridussüsteemist ja võima-

lustest puuetega inimestele. Vanemad külastasid Salaspilsis asuvat päevakeskust ja ööpäev ringi töötavat lasteaeda niinimetatud sotsiaalselt rasketest peredest lastele.

Tõiste tegemiste vahel jäi meie õpilastel aega Riia loomaaia külastamiseks, motomuuseumisse minekuks ning elektrirongi ja tram-miga sõitmiseks. Lahkumispäeval toimus mõlema kooli õpilaste kontsert, mis lõppes ühise sabatantsuga. Pärast kontserti vahetasid õpilased omavalmistatud kingitusi.

Kahe koostööaasta jooksul toimusid huvitavad ja arendavad koolitused. Koolitustel räägiti meeskonnatööst ja probleemse käitumise juhtimisest, lastevanematele mõeldud koolituse teema oli intellektipuudega noorte seksuaalkasvatust. Vanemate esitatud küsimused ja omavahelised vestlusringid andsid tunnistust teema aktuaalsusest.

Me kõik oleme erilised, meil on omad tugevad ja nõrgad küljed, me oskame midagi hästi ning mõne tegevuse puhul vajame teiste abi ja juhendamist. Kui kõik ei oskagi lugeda, kirjutada või rääkida nii nagu meie, ei peaks see meid häirima. Omavaheliseks suhtlemiseks on palju muidki võimalusi. Kui aga meie kõrval on inimene, kes ei oska või ei taha enda eest hoolitseda, siis see häirib meid. Seega peab igaüks meist omandama kõige elementaarsemad harjumused hügieeniks ja koristamiseks.

Võru Järve kooli ja Gaisma eriinternaatkooli eripedagoogid töötasid projekti-

aastate jooksul välja õppematerjali „Puhtaks ja korda”. Meie kooli õpetajate ülesanne oli kohandada lätikeelne materjal eestikeelseks. Raamat „Puhtaks ja korda” käsitleb kolme teemat: puhas laps, riietus ja jalanõud ning tuba korda. Materjal on mõeldud kasutamiseks toimetulekuõppe õpilastele igapäevaste lihtsate tegevuste õpetamisel koolis ja kodus. Raamatu juurde kuulub töölehtede komplekt.

Projekti lõpptulemuse-na valmisid voldikud eesti ja läti keeles. Eestikeelne voldik tutvustab lühidalt projekti tegevusi ja tulemusi kahe koostööaasta jooksul, annab ülevaate sotsiaalse kaitse struktuurist Võrumaal, tutvustab intellektipuudega inimesi toetavaid seadusi Eestis ja püüab vastata küsimusele „Kuhu lähed intellektipuudega noor, kui oled lõpetanud Võru Järve kooli?”.

Kokkuvõtteks võib öelda, et nende projektiaastate jooksul said mõlema kooli pedagoogid tõhusaid kogemusi nii tööalasel kui ka suhtlustasandil. Kõigil oli võimalus praktiseerida inglise ja vene keelt. Õpilastele pakkusid õppereisid emotsionaalseid elamusi, õpetasid igapäevaseid toimetulekuoskusi kodukoolis ja võõrsil.

Võru Järve kooli projektimeeskonda kuulusid direktor Reet Kangro, pedagoog Ester Peterson (projektitöö koordinaator), eripedagoogid Anu Kallas, Epp Roon ja Eve Morel. Tegevustesse oli haaratud kogu koolipere.

Eve Morel,
eripedagoog,
projektimeeskonna liige